

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Sed parte provinciæ contentus non fuit Episcopus Arelatensis, totam sibi subjicere meditatus est, tum etiam duas Narbonenses. Faciundum id sibi putavit auctoritate Zozimo, qui ordinationes ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Ann. Marcell.
lib. 17.

Ann. Constant.
lib. 17. in Notis ad
lib. 17.

Vide sup. lib. 5.
cap. 8.

Vide R. P. G.
lib. 17. in Notis ad
Fremont. pag.
174. 175.

Marci in lib.
de Primat. p. 71.
Not. ad lib.
pag. 174.

Ann. Marcell.
lib. 17.
Vide C. N. p. 174.
Not. ad lib. 17.
pag. 174.

mianus Marcellinus eam vocet multarum urbium decus, & Gallulam Romam Aufonius in libro de urbibus. Translata verò illuc sede præfecturæ Galliarum à Valentiniano Imp. post eadem Maximi Tyranni, ut ego quidem arbitror, cumulata sunt in eam civitatem omnia civilis administrationis decora & ornamenta, urbsque ipsa facta metropoli Galliarum, ut colligi potest ex rescripto Honorij ad Agricolum P. P. Galliarum, ubi Arelatensis urbs dicitur esse metropolis Septem provinciarum. Solebant enim olim Principes (ut observatum est ab illustrissimo Archiepiscopo) dividere provincias pro suo arbitrio, & novas quoque metropoles condebant, quarum Episcopi simul evehebantur ad dignitatem Metropolitanorum. Itaque ex honore civili Arelatensis urbis descendisse puto honorem ecclesiasticum, tentante nimirum Episcopo urbis illius in se trahere ordinationes Episcoporum provinciæ Viennensis, quæ antea pleno jure pertinerant ad Viennensem Metropolitanum. Illum ista præsumpsisse non ita multo post eadem Maximi docet canon secundus Concilij Taurinensis habiti anno cccxcvii. in quo sic legitur: *Illud deinde inter Episcopos urbium Arelatensis & Viennensis, qui de primatus apud nos honore certabant, à sancta synodo definitum est, ut qui ex eis approbaverit suam civitatem esse metropolim, is totius provinciæ honorem primatus obtineat, & ipse juxta canonum præceptum ordinationum habeat potestatem. Certe ad pacis vinculum conservandum hoc consilio utiliore decretum est, ut si placet memoratarum urbium Episcopis, unaqueque de his viciniores sibi intra provinciam vindicet civitates, atque eas Ecclesias visitet quas oppidis suis vicinas magis esse constiterit; ita ut memores unanimitatis atque concordie, non alter alterum, longius sibi usurpando quod est alij proprius, inquietet.*

VIII. Integrum canonem retuli, ut ostenderem tum Arelatem fuisse urbem metropolitanam. Frustra enim definirent patres hunc totius provinciæ honorem primatus habiturum qui approbaret suam civitatem esse metropolim, si nulla ex hoc capite controversia fuisset inter Viennensem Episcopum & Arelatensem, quæ nulla esse poterat, si Arelas non fuisset tum metropolis. Compertum habebant Viennam esse veterem provinciæ metropolim, adeoque ad illam secundum ecclesiasticas regulas pertinere ordinationes Episcoporum provinciæ Viennensis. Sed quia tum Arelas erat metropolis Galliarum in ordine civili, contendebatque haud dubie ob eam causam Episcopus Arelatensis transfisse ad suam Ecclesiam à Viennensi jura ordinationum, quòd Vienna tum contributa

Tom. II.

esset Arelatensi urbi, patres in synodo Taurinensi congregati in his angustiis constituti, obscuro & ambiguo dicendi genere interlocuti sunt eam civitatem frui debere honore primatus quæ doceret se esse provinciæ metropolim, dato interim ad fovendam concordiam Episcopis consilio, ut quisque viciniore sibi civitates ad suam curam revocaret. Ea sola via patebat exeundi ex his difficultatibus, qua & Viennensis Ecclesiæ juri bus non derogarent in universum, & Arelatensi urbi, penes quam civilis tum administrationis fastigium erat, injuriosi non existerent, nève illius Episcopum exasperarent, si quid contra illum decernerent. Sciebant enim injurias ægrè tolerari, & ut ait Tacitus, proclivius esse injuriæ quàm beneficio vicem exsolvere, quia gratia oneri, ultio in quæstu habetur. Viennensem Episcopum minorem tum esse Arelatensi & imparè istum verò non depositurum memoriam acceptæ injuriæ, & si occasio daretur, ultimum adversis unumquemque Episcoporum, quos facile illi esset opprimere apud illustrissimam præfecturæ potestatem. in maximi porrò beneficij loco habiturum Viennensem quòd aliquas civitates retineret judicio synodi. Ea de causa provinciam diviserunt, cujus maxima pars concessa est Episcopo Arelatensi.

IX. Quoniam verò proum est ambitioni nelabi, ei præsertim qui versatur inter summas potestates & apud illas in honore est, Arelatensis Episcopus, qui magna parte provinciæ depulerat Episcopum Viennensem, totam sibi subicere meditatus est, ac non solum illam, sed etiam duas Narbonenses, quæ in vicino erant. Sed quia prævidebat magnam ex hoc capite futuram esse contradictionem Metropolitanorum harum provinciarum, qui ægrè paterentur adimi sibi provincialium suorum ordinationes, Zozium Pontificem Romanum putavit in partes trahendum esse, ut ejus auctoritate hanc sibi potestatem vindicaret in illis provinciis. Itaque falsa suggestionem ad eum data significavit pati se contradictionem in ordinandis Episcopis harum provinciarum, præsertim à Proculo Massiliensi Episcopo & à Viennensi, qui in Concilio Taurinensi contenderant ad se pertinere consecrationes Episcoporum, hic quidem secundæ Narbonensis, iste verò provinciæ Viennensis; cum tamen Arelatensis Episcopus jam inde à Trophimo ordinationis seriem temporibus roboratam possederit, non solum in provincia Viennensi, sed etiam in utraque Narbonensi: quoniam Trophimus sacerdos quondam Arelatensi urbi ab apostolica sede transfusus ad illas regiones tanti nominis reverentiam primus exhibuit, & in alia

Tacit. lib. 4.
lib.

Marci in lib. de
Primat. p. 71. &
in epistola
ad Titum. Valeo.

Zozim. epist. 7. 8.

M ij

non immeritò ea quam acceperat auctoritate transfudit. Zozimus habita ratione petitionis Patrocli, quem summis potestatibus acceptissimum esse sciebat, & qui in metropoli Galliarum urbe constitutus erat Episcopus, confirmavit ei ordinationes per tres illas provincias juxta majorum canones; castigatisque Proculo & Simplicio, quòd non ferenda impudentia in Concilio Taurinensi contra statuta patrum & sancti Trophimi reverentiam postulassent creandorum in his provinciis sacerdotum potestatem sibi fieri, laudata antiquitate, cui decreta patrum, inquit, sanxere reverentiam, redire in ordinem suum intermissa præcepit, & Metropolitanum Arelatenfis civitatis Episcopum jam inde à Trophimo ordinationis seriem temporibus roboratam inviolabili in utraque Narbonensi & Viennensi auctoritate possidere. Tum data ad Hilarium Narbonensem Episcopum epistola de eodem argumento, antiquam consuetudinem (nam cuncta ad antiquitatem referebat) opponens canonibus, interdicit ei ordinationes Episcoporum primæ Narbonensis: quia satis constitit; inquit, Arelatenfis Ecclesie sacerdoti præsa id institutione concessum ut non solum in provincia Viennensi, sed etiam per duas Narbonenses, Episcopos faciat. Porrò, ut facilius esset istarum rerum executio, Patroclum existimavit ornandum esse auctoritate quadam extraordinaria, quæ reverentiam illi conciliaret etiam apud eos ipsos Episcopos qui magnitudini ejus repugnabant. Itaque præter necessitatem accipiendarum ab eo formatarum, ei vices suas committit per Gallias, jubens ut si quæ illic causa gravis emergerit, ad Patroclum referatur; ita tamen ut si causa major sit, ad apostolicæ sedis examen deducatur. Ad cuius (id est, Patrocli) notitiam, si quid illic negotiorum emergerit, referri censuimus, nisi magnitudo cause etiam nostrum requirat examen. quod intelligendum est secundum ea quæ supra dicta sunt cum de Thessalonicensi Episcopo ageremus. Scio Bonifacium & Leonem Romano Pontifices admisisse Episcopis Arelatenfis ordinationes Episcoporum duarum Narbonensium. Sed hæc non sunt instituti nostri. Illud tantum dicam, ex auctoritate quam Zozimus dedit Patroclo descendisse ut Valentinianus Imperator constituerit anno CDXXV. uti quidam Episcopi, nimirum Gallicani, qui nefarium Pelagiani & Celestiani dogmatis errorem sequebantur, per Patroclum sacrosanctæ legis antistitem convenirentur. Redeamus itaque nunc ad tractandam causam Vicariatus Arelatenfis.

Vide Properi
Chronicon, Honorio
I. X. & Theod.
V. Concil.

Zozim. epist. 5.

Valentiniani
Constitutio extat in
Appendice Cod.
Theod. Tit. vi. &
To. 1. Concil.
Gall. pag. 14.

CAPVT XXXI.

Synopsis.

I. Ad exemplum conventus civilis septem provinciarum, qui quotannis agebatur apud Arelatem, Hilarius Arelatenfis Episcopus destinavit celebrare Concilia eorum Episcoporum qui per eas provincias censentur, quibus ipse presideret.

II. Ea de causa Concilium Regense coëgit in aliena provincia, cui & ipse presuit, & de causa ordinationis Metropolitanus Ebrudanensis cognovit tanquam primus provinciarum Gallicanarum Metropolitanus. Rursus instituitur comparatio inter Episcopum Thessalonicensem & Arelatensem.

III. In eo Concilio constituitur procuravit Hilarius irritas fore ordinationes quæ citra auctoritatem Metropolitanus Arelatenfis peragerentur. Causa Armeniarum explicatur. Tum aperitur verus ac genuinus sensus canonum Concilij Regensis.

IV. Agitur deinceps de Concilio Arausicano, quod ab eodem Hilario celebratum est. Generale illud fuit, ut probatur multis argumentis.

V. Probabile quoque est Concilium Vasense fuisse generale. Explicatur primus canon ejusdem Concilij, in quo agitur de Episcopis ex provincia sua ad aliam accedentibus.

I. CONSTITUERAT Imperator Honorius anno CDXVIII. ad Agricolam Præfectum Galliarum scribens, ut quia propter privatas ac publicas necessitates de singulis civitatibus, non solum de provinciis singulis, Arelatem ad examen Præfecti vel honoratos confluere, vel miti legatos, aut possessorum utilitas aut publicarum ratio exigebat functionum, singulis annis constituto tempore in metropolitana, id est, in Arelatenfi urbe Concilium, id est, conventum publicum haberent Septem provinciarum, sub illustri præsentia præfecturæ, si id ratio publicæ dispositionis permitteret. Quoniam verò, ut observavit illustrissimus Archiepiscopus, dignitas quæ civitatibus competeat in ordine civili, facile communicabatur episcopatus earum urbium, inessit Episcopum Arelatensem ambitio sibi vindicandi titulum primi Metropolitanus Galliarum. Erat Hilario Arelatenfi Episcopo altissimus animus & gloriæ appetens. Itaque cum se in metropoli Galliarum urbe constitutum esse videret, in qua singulis annis decretum erat haberi Concilium Septem provinciarum, sciretque præterea sedi suæ in persona Patrocli commissas esse à Zozimo Papa vices apostolicæ sedis per Gallias & Septem provincias, intravit in animum ejus illa pulcherrima cogitatio, celebrandum quoque esse Concilium eorum Episcoporum qui per eas provincias constituti erant; non repugnaturus Episcopos, tamenetsi novæ tentarentur; & si ab-

**
*

Vide Hist. l. 1.
cap. 1. Epist.
4. ep. 11. 14.